

Tipus i anècdotes

Rememora:
Ferran
SALAMERO

Era «bomber» «en Brustenga...» dels del Cos Municipal! Se'ls anomenava «bomber» perquè se'n feien un tip de bombar...! en aquell carro-bomba del que havien de «tirar» corrent; perquè «en Brustenga» és dels antics. Del temps d'en Baró, d'en Roquet, d'en Pous (Carrancanet)... va ingressar l'any 1916. Encara podríem parlar d'en Garrall (en Joan), en Jonch, en Baldí, en Cluselles, en Nicanor... El Cos de Bombers Municipal estava format per paletes, fusters, lampistes...

ELS BOMBERS DE LA FÀBRICA ROCA-UMBERT

La fàbrica Roca-Umbert comptava amb un ben instal·lat servei contra incendis amb una organització ben preparada que inclús assajava els dissabtes a la tarda. En un d'aquests en Nicanor va estar a punt de perdre-hi un ull! En formava també part «en Brustenga», doncs era l'encarregat de la fusteria de la fàbrica.

Tornant als antics «bombers municipal», abans —amb el material d'aquell temps— si hi havia algun incendi, quan arribaven els «bombers» el foc estava molt abrandat; totes les galledes del barri entraven en servei... formant-se llarga cadena d'homes i dones que s'anaven passant les galledes d'aigua per anar omplint la bomba.

—«Ves que... hi ha un rebenton a la manguera! Com que no servien molt sovint... les mangueres vessaven de per tot arreu... era un «show» que feia riure als qui no

En Brustenga

sabien valorar la bona fe d'aquell estol d'abnegats homes que es jugaven la vida en la seva humanitària tasca...

La nit que «va calar-se foc» a la Farinera Lamarca, quan jo hi anava com a Creu Roja, a la cruïlla Sant Roc Clavé vaig trobar al senyor Vilardebó...

—«Digui'ls-hi als «Bombers» que si han de menester material... jo ara me'n vaig a la fàbrica Roca-Umbert!

Ja es disposava de cotxes-bomba, però... les mangueres... seguïen vessant! Va haver-hi necessitat del material de Roca-Umbert i també l'ajuda dels Bombers de Barcelona.

LA JUBILACIÓ D'UN BOMBER ÉS MOLT ESCASSA

«En Brustenga», Francesc Brustenga i Romeu, d'ofici fuster, pel gener va complir els seus primers noranta-dos anys.

Actualment, els diumenges que hi ha futbol, encara actua de «porter»: és l'encarregat de vigilar la porta... perquè «no s'escapi cap jugador».

De l'any 1916 fins al 1970, ha figurat a les files dels pertanyents al Cos dels Bombers Municipals. Cinquanta-quatre anys apagant focs! Per Sant Joan de Déu, pel mes de març, solien celebrar la seva «festa» assistint a una missa i, després d'unes demostracions, s'aplegaven en un «dinar de germanor». Un any, que la celebraven en diumenge, mentre desfilaven per la carretera, el cotxe-escala va despistar-se anar a esclafar l'aparador de can Porta de la plaça Perpinyà.

«En Brustenga» conserva encara un Diploma commemoratiu de la seva «entrada» al Cos de Bombers Municipals i, també, «cobra retiro...» tres-centes pessetes cada mig any! Ben calculat vindran a ser uns deu duros al mes... per sobre dels sis rals diaris!

Granollers Sardanista per Miquel DOMENECH

Diumenge, dia 27, a les 12 del migdia,
a la Plaça del Monument, audició de Sardanes
per la Cobla Granollers.

La Sardana i l'idioma

És un fet inqüestionable que la sardana i l'idioma català són inseparables. I ben mirat és lògic que així sigui si tenim en compte, com s'ha constatat en diferents avinenteses, que la sardana és «la dansa dels catalans» i el català «l'idioma dels catalans». O sigui, que els posseïdors d'una i altra som els mateixos.

Aquesta unió no sols la sabem nosaltres, sinó que els forasters que no entenen de sardanes la intueixen també i en certa manera la fan més àmplia que no és. Per exemple, m'he trobat en més d'una ocasió en algun tren on els excursionistes cantaven cançons que no eren sardanes i sentir alguns castellans que deien: «Estos catalanes siempre están con las sardanas», associant la idea de sardana a tota composició musical cantada en català.

Un cas també significatiu és una crítica musical que vaig llegir fa temps i referint-se a la bona música sardanista, deia aproximadament: «Hi ha compositors desaprensius que escriuen qualsevol cosa, hi posen un nom en català i ja tenen una sardana». O sigui que el comentarista reconeixia implícitament que el nom en català hi era imprescindible!

És natural i lògica, doncs, aquesta unió. Però malgrat ser natural i lògica, tenim dues ocasions en la història en què ha fallat. La primera la trobem en els inicis de la sardana moderna quan Pep Ventura i els seus contemporanis escrivien les primeres composicions. En aquells temps escriure música de sardanes era escriure «música del moment, d'actualitat», i l'actualitat era la sardana (amb polques, masurques, valsos) tant podia ser amb un títol en català com en castellà. Va ser, però, només en els primers temps. Després els noms en català ja van esdevenir inseparables de les

composicions sardanistes, i així trobem que les principals sardanes de Pep Ventura —les millors— porten noms catalans.

La segona ocasió va ser després de la guerra civil, a partir de l'any 1939. En aquells temps que totes les coses catalanes van ser traduïdes, la sardana no va ser una excepció. Així, entre els anys 1940 i 50, van veure títols difícils de reconèixer com «El Caballero Enamorado» o «Te quiero», encara que, val a dir-ho, no van ser mai acceptats pel poble. Després, les coses sardanistes van anar tornant a la normalitat —sardana i idioma— i esperem que així serà per sempre més.

L'Agrupació Sardanista de Granollers, adherint-se al Congrés de Cultura Catalana ha iniciat uns Curssets d'ensenyament de sardanes a les Escoles, també ha iniciat un Cursset de Sardanes a Palou el qual té lloc a la Plaça de l'Església cada diumenge de 12 a 1 del migdia.

El cursset o els curssets d'ensenyament a unes hores i a uns dies en els quals sigui possible la vinguda d'un nombre majoritari de possibles alumnes. Cal supeditar, doncs, el professorat a aquests dies i a aquestes hores, a un esforç, també individualment per cada professor. Afegim-hi ara la paciència necessària —a voltes esgotadora— per aconseguir mica a mica que el neòfit comenci a endintrar-se i capti i sàpiga coordinar la tècnica dels primers passos. Després, cal que aquesta tècnica es desenvolupi i que el novell dansaire evolucioni envers l'ideal pel qual es treballa. La formació de sardanistes autèntics.

Aquesta és la tasca curulla de sacrificis i d'esforç continuat que porta a terme el professor sardanista. Val a dir quasi sempre des de l'anonimat i sense cap altre premi ni cap altre emolument que la íntima satisfacció que sent davant l'obra, sinó totalment perfecta sí, almenys, acceptable. Obra que difícilment es valora tal com es mereix però que es copsa a qualsevol lloc on hi ha ballades.

Aquesta quitxalla són una mostra v'ent. Aquesta rotllana és el premi a la tasca de divulgació sardanística que nosaltres volem justament: valorar mitjançant aquestes lletres, perquè també sabem força de l'esforç que representa, com també del que representa per la continuïtat de la sardana.